

Nr 77. Motion av Erik Pelling och Bedo Kaplan (båda S) om att göra det lätt att sortera rätt KSN-2012-0953

Kommunfullmäktige

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Marlene Burwick, Ulrik Wärnsberg, Hilde Klasson, Bengt Westman (alla S), Maria Gardfjell, Rickard Malmström (båda MP) och Ilona Szatmari Waldau (V) reserverar sig till förmån för att kommunfullmäktige ska besluta

att uppdra till Uppsala Vatten och Avfall AB att utreda formerna för en utökad fastighetsnära insamling av avfall i Uppsala kommun, samt

att därmed besvara motionen.

Uppsala den 10 april 2013
På kommunstyrelsens vägnar

Fredrik Ahlstedt/Astrid Anker

I avgörandet deltagande: Fredrik Ahlstedt, Cecilia Forss, Liv Hahne, Magnus Åkerman (alla M), Mohamad Hassan, Cecilia Hamenius (båda FP), Stefan Hanna (C), Ebba Busch (KD), Marlene Burwick, Ulrik Wärnsberg, Hilde Klasson, Bengt Westman (alla S), Maria Gardfjell, Rickard Malmström (båda MP) och Ilona Szatmari Waldau (V).

Dessutom närvarande: Mats Gyllander, Christopher Lagerqvist, Simone Falk, Louise Landerholm Bill (alla M), Peter Nordgren (FP), Karin Ericsson (C), Irene Zetterberg, Milischia Rezai (båda S) och Emma Wallrup (V).

Ärendet

Erik Pelling och Bedo Kaplan (båda S) har i motion, väckt den 27 augusti 2012, yrkat att kommunfullmäktige ger Uppsala Vatten och Avfall AB i uppdrag att göra det lättare att sortera rätt genom att utöka den kommunala fastighetsnära insamlingen av hushållsavfall till att omfatta inte bara brännbart och matavfall utan också förpackningar och papper. *Ärendets bilaga 1.*

Remissbehandling

Motionen har remitterats till Uppsala Vatten och Avfall AB (*ärendets bilaga 2*) och till miljö- och hälsoskyddsnämnden (*ärendets bilaga 3*).

Uppsala Vatten och Avfall AB är tveksamt till att kommuner ska gå in och överta ansvaret för insamling av tidningar och förpackningar så länge som riksdagen inte förändrar dagens system där ansvar och kostnad för insamlingen ligger på producenterna. Bolaget ställer sig dock positivt till det betänkande som avfallsutredningen lämnade till regeringen i höstas¹. Betänkandet behandlar bla möjligheten att lägga över ansvaret för insamling av förpackningar och tidningar till kommunerna.

Avvikande mening har anmälts av Süleyman Anter (V) och Bedo Kaplan (S).

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ser positivt på åtgärder som kan göra det lättare att sortera rätt och ser liksom motionärerna brister i dagens system. Nämnden anser dock inte att det finns tillräcklig fakta som visar att just kommunal fastighetsnära insamling är det system som bör införas och anser att Uppsala Vatten och Avfall AB i stället bör ges uppdraget att utreda alternativen i samband med framtagandet av den ny avfallsplan.

¹ SOU 2012:56, *Mot det hållbara samhället – resurseffektiv avfallshantering.*

Föredragning

Att förbättra möjligheterna till sortering av avfall är av strategisk betydelse för ett samhälle som värderar och hanterar resurser effektivt. Avfall är inte bara avfall, utan snarare resurser som på olika sätt bidrar till vår samhällsekonomi. Att sortera, återvinna och återanvända våra resurser är positivt för ekonomin såväl som för miljö och hälsa.

Dagens avfallshanteringssystem har brister. För att öka möjligheten till sortering, återvinning och återanvändning är det viktigt att pröva olika metoder för insamling av avfall. Fastighetsnära insamling är ett alternativ som också föreslås i den nationella avfallsutredningen. I avfallsutredningen föreslås kommunerna ta över ansvaret för insamling av bland annat förpackningar och tidningar. Producentansvaret ska dock finnas kvar vilket innebär att producenterna ska ta hand om det material som kommunerna samlar in. Dessutom föreslås att producenterna ska täcka kommunernas kostnad för insamling av förpackningar.

Regeringen har för avsikt att innan sommaren 2013 fatta beslut om hur man ska gå vidare med förslagen i avfallsutredningen, däribland förslaget om att lämna över ansvaret för insamling av förpackningar och tidningar till kommunerna. Kommunen bör avvakta detta beslut innan ytterligare ställningstagande. För det talar även att Uppsala Vatten och Avfall AB:s arbete med avfallsplanen är i slutskedet

Om Regeringen inte skulle förorda fastighetsnära insamling finns det inget som hindrar att Uppsala kommun i samband med revidering av avfallsplanen ändå utreder förutsättningarna för att införa ett fastighetsnära system för insamling av förpackningar och tidningar.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt med föreliggande förslag till beslut.

Kommunfullmäktige i Uppsala

UPPSALA KOMMUNSTYRELSE	
Ink.	2012-08-29
Dokument	KSN-2012-0953
	50 1

Motion till kommunfullmäktige

Gör det lätt att sortera rätt!

Det kretsloppstänkande och den avfallshantering som byggts upp i kommunen under de senaste decennierna har satt Uppsala på kartan. Vägen från att hantera ett svårt miljöproblem till att se avfallet som en värdefull resurs har inte varit lätt, men tack vare Uppsalas och många andra kommuners insatser är Sverige idag ledande i att utvinna värme, el, ånga och kyla ur sorterat avfall via fjärrvärmenätet och i att använda biogas som fordonsbränsle. Uppsala var också tidigt ute med att samla in hushållens avfall sorterat i brännbart och i matavfall.

Negativ trend

Men även om Uppsala på många sätt varit en pionjär och ofta legat steget före lagstiftarna är vi inte i mål än. Dagens system där många hushåll är hänvisade till återvinningsstationer för att göra sig av med förpackningar och returpapper är varken enkelt eller lättillgängligt. Det visar inte minst statistiken. Enligt den senaste plockanalysen från Uppsala Vatten AB kan Uppsalaborna bli avsevärt bättre på att sortera sitt avfall. Samtidigt som hushållens sortering av förpackningar ökar i hela landet minskar istället Uppsalahushållens sortering.

Det är en oroande trend och innebär en försämrad hushållning med ändliga resurser. Det går dessutom på tvärs mot de nationella och europeiska mål som anger att återanvändning och återvinning ska främjas så att ett kretslopp uppnås. En förutsättning för att detta ska lyckas är att hushåll och företag ges förutsättningar att enkelt och smidigt sortera sitt avfall.

Inte rationellt och kundorienterat

Visst kan bättre information, till exempel om nyttan av individens val att källsortera, förbättra hushållens sortering av avfallet men framförallt måste ett system för källsortering vara enkelt och tidseffektivt för att fungera bra. Det är det inte idag. Och skälet till det är att insamlingen av avfall inte sker på ett rationellt och kundorienterat sätt.

I dagens system ansvarar förpacknings- och tidningsinsamlingen (FTI) via sina, sett till Uppsala kommuns invånarantal, alldeles för få återvinningsstationer för insamlingen av förpackningar och tidningar medan kommunen sköter insamlingen av hushållens övriga avfall. Det här systemet fungerar dåligt. Stora avstånd till närmaste

återvinningsstation, och i orter som Knutby och Järlåsa ingen återvinningsstation alls, uppmuntrar inte till sopsortering och skapar onödigt bilresande.

Försöken att utöka antalet återvinningsstationer i Uppsala har varit många genom åren men det har visat sig svårt att hitta platser som lämpar sig, dels för att de kräver relativt mycket utrymme och dels för att de upplevs som skitiga, dåligt fungerande och illaluktande och att de därför inte uppskattas av de närboende.

Fastighetsnära insamling ökar sorteringen

Statistiken visar att andelen sorterat och återvunnet material måste bli mycket högre i den brådskande och nödvändiga utvecklingen mot ett hållbart Uppsala. Här kan Uppsala lära av andra. I både Eskilstuna och i Södertälje har man med god ekonomi och med stora miljövinster som resultat gjort det lättare att sortera sitt avfall. I både Eskilstuna kommun och Södertälje kommun har man valt att förenkla systemet för konsumenten genom en medveten satsning på fastighetsnära insamling även för en- och tvåfamiljshushållen i småhus och villor. Istället för att splittra avfallsinsamlingen på flera olika aktörer tar kommunen det samlade ansvaret för denna grundläggande samhällsservice.

Fastighetsnära insamling, det vill säga källsortering i direkt anslutning till bostaden innebär att flertalet olika avfallstyper hämtas hemma hos hushållen. Många bostadsrättsföreningar och flerfamiljshus har redan denna service då de i kraft av att vara många kunnat anlita en entreprenör för detta. En- eller tvåfamiljshushållen i småhus eller villor har dock inget annat alternativ än att ta sig till återvinningsstationerna.

I **Eskilstuna**, som blev årets återvinningskommun 2011 efter att ha infört fastighetsnära insamling, hämtas plast, metall, pappersförpackningar, tidningspapper, matavfall och brännbart direkt hos hushållen. Detta har man utfört med oförändrad taxa och med befintliga sopbilar och befintliga soptunnor genom att sorteringen sker med soppåsar i olika färger¹ för de olika fraktionerna. Avfallet sorteras sedan maskinellt genom optisk färgsortering. Matavfallet blir till biogas, förpackningarna blir till nya förpackningar och det som blir kvar i det övriga avfallet går till förbränning. Till resultaten hör ökad andel sorterat och återvunnet material, ökad mängd insamlad biomassa till biogasanläggningen, samt nöjda Eskilstunabor.

¹ Se Eskilstunas färgsorteringsguide: http://www.cem.se/dokument/Återvinning/Färgsorteringsguide_webb.pdf

Även i Södertälje har man genom fastighetsnära insamling, eller "hemsortering"² som man väljer att kalla det uppnått en bättre sopsortering. Istället för en vanlig soptunna har Södertäljes villahushåll nu två tunnor med sammanlagt åtta olika fack för exempelvis glas-, metall- och plastförpackningar. Sedan tidigare har man ett system där matavfall sorteras i gröna påsar och brännbart i en egen påse. Och kundundersökningar visar att Södertäljeborna uppskattar att inte behöva åka till en återvinningsstation med sina förpackningar och tidningar. Då en större andel av avfallet nu sorteras och återvinns minskar dessutom kommunens kostnad för förbränning. Tack vare detta kan man i Södertälje liksom i Eskilstuna erbjuda den förbättrade servicen med fastighetsnära hämtning till oförändrad taxa.

Detta kan jämföras med de endast två fraktioner som hämtas hos hushållen i Uppsala idag (brännbart och matavfall). Som det ser ut i Uppsala idag är återvinningen därför beroende av bilåkande genom att hushållen källsorterar och packar in det återstående fraktionerna i bilen och kör dem till närmaste återvinningsstation.

Varför vänta?

Att som i Eskilstuna och Södertälje kunna lämna allt avfall, också tidningar och förpackningar, i anslutning till bostaden är ett rationellt och kostnadseffektivt system med klara miljöfördelar som gör det både enkelt och smart för hushållen att bidra till att lösa klimatproblemen. Några legala hinder för detta finns inte. Eskilstuna och Södertälje erbjuder sina kommuninvånare denna service trots att det idag inte åligger dem enligt lag. Nu diskuteras dessutom en lagändring³ där kommunerna får ansvaret för insamlingen av allt hushållsavfall. Förr eller senare måste Uppsala alltså ta steget. Varför inte erbjuda kommuninvånarna denna service redan nu?

Det idag gällande systemet för källsortering har utgjort ett positivt steg framåt jämfört med när ingen sorterade överhuvudtaget, men det är nu hög tid att ta nästa steg i att utveckla, modernisera och effektivisera källsorteringen i Uppsala. Och det mest brukarvänliga, flexibla och kostnadseffektiva sättet att göra det är att hämta allt hushållsavfall på samma plats – därhemma.

² <http://www.telge.se/Atervinning/For-dig-som-privatperson/Hemsortering/>

³ Ansvar för återvinning till kommuner

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=5214893>

Med anledning av ovanstående föreslås kommunfullmäktige besluta:

Att uppdra till kommunens VA-bolag Uppsala Vatten AB att göra det lättare att sortera rätt genom att utöka den kommunala fastighetsnära insamlingen av hushållsavfall till att omfatta inte bara brännbart och matavfall utan också förpackningar och papper.

Socialdemokraterna

Erik Pelling
Kommunalråd (S)

Bedo Kaplan
Kommunfullmäktigeledamot (S)

TS: 1 2

UPPSALA VATTEN

Datum

2012-10-24

Handläggare

Michael Persson

Darienummer

2012-0271

KSN-2012-0953
SD 3

Kommunstyrelsen

Yttrande över motion av Erik Pelling och Bedo Kaplan (båda S) om att göra det lätt att sortera rätt (KSN-2012-0953)

Ställningstagande

Uppsala Vatten föreslår att kommunfullmäktige avslår rubricerad motion.

Sveriges riksdag har beslutat att ansvaret för insamling av tidningar och förpackningar åvilar producenterna. Uppsala Vatten är tveksamma till att kommuner, tvärt emot riksdagens intention, ska gå in och överta ansvaret för insamling av tidningar och förpackningar. Om kommunerna övertar producenternas ansvar innebär detta också att kostnaden för insamling av förpackningar förskjuts från producenterna till Uppsala kommuns invånare.

Bakgrund

Erik Pelling och Bedo Kaplan båda (S) har lämnat in en motion om att göra det lätt att sortera rätt genom att utöka den kommunala fastighetsnära insamlingen av hushållsavfall till att omfatta även förpackningsmaterial.

Sortering av avfall

Uppsala Vatten delar motionärernas uppfattning om att sorteringen av avfall kan bli bättre. Arbetet med att förbättra källsorteringen är en prioriterad fråga för Uppsala Vatten. Däremot delar inte Uppsala Vatten motionärernas uppfattning att Uppsalaborna är sämre än rikssnittet. Generellt kan man konstatera att Uppsalaborna är något bättre än riket på att sortera glasförpackningar, metallförpackningar och tidningar men något sämre på att sortera plast och pappersförpackningar¹. Vi kan också konstatera att vår plockanalys visar att vi har lägre andel förpackningar i vårt brännbara avfall än riksgenomsnittet, ca 30 % för Uppsala² mot ca 36 % för riket³.

Juridik

Enligt Miljöbalken (MB) 15:2 är hushållsavfall sådant avfall som kommer från hushåll samt därmed jämförligt avfall från annan verksamhet. Förpackningsavfall omfattas enligt MB 15:6-

Uppsala Vatten och Avfall AB

Besöksadress	Postadress	Växel	Kundtjänst	Orgnr
Uppsala Business Park	Box 1444	018-727 93 00	018-727 94 00	556025-0051
Rapsgratan 7	751 44 Uppsala	Fax	Fax	Hemsida
		018-727 93 10	018-727 94 10	www.uppsalavatten.se
		uppisalavatten@uppisalavatten.se	kundtjanst@uppisalavatten.se	

KP

7a av producentansvar. Förordningar under MB reglerar producenternas skyldighet att tillhandahålla system för insamling och omhändertagande av hushållens förpackningsavfall och tidningar.

Enligt MB 15:8 ska varje kommun svara för att hushållsavfall, som inte omfattas av producentansvar, som uppstår inom kommunen transporteras till en behandlingsanläggning, om det behövs för att tillgodose skyddet för människors hälsa och miljön. Kommunen får enligt MB 27:4 meddela föreskrifter om att avgift ska betalas för insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall som enligt denna balk eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av denna balk utförs genom kommunens försorg.

Det innebär att kommunen bara har rätt att meddela föreskrifter om avgift för det avfall som omfattas av MB 15:8, hushållsavfall. Enligt MB 27:5 st 2-3 får avgiften bestämmas till högst det belopp som behövs för att täcka nödvändiga planerings-, kapital- och driftskostnader för renhållningen. Avgift får endast tas ut för att täcka nödvändiga kostnader för den hantering av hushållsavfall som kommunen enligt MB 15:8 är skyldig att utföra.

Sammanfattningsvis så kan den avgift som kommunen har rätt att ta ut enligt MB 27:4 inte användas för att finansiera omhändertagande av annat avfall än hushållsavfall som kommunen ansvarar för. Eftersom det finns ett producentansvar för insamling av förpackningar så kan omhändertagande av förpackningar inte finansieras med renhållningstaxan.

Fastighetsnära insamlingssystem för förpackningar och tidningar

Det finns i dag tre olika insamlingssystem för förpackningar och tidningar. Insamling via återvinningsstationer, insamling fastighetsnära i olikfärgade plastpåsar som sorteras optiskt samt insamling fastighetsnära där respektive fraktion lämnas i olika behållare eller behållare med flera fack. De olika lösningarna har olika för- och nackdelar men om man tittar på sorteringskvalité har studier visat att fastighetsnära insamling där respektive fraktion lämnas i olika behållare eller behållare med flera fack har visat bäst sorteringsresultat medan insamling i olikfärgade plastpåsar med efterföljande optisk sortering ligger sämst till när det gäller fraktionernas renhetsgrad³.

Värt att understryka är att ett insamlingssystem med optisk sortering förvisso kan hantera glas och insamling med papperspåse men att de varianterna är oprövade i Sverige på grund av betydande merkostnader. En annan tydlig begränsning rör insamling i flerfacksskärp då detta insamlingssystem enbart gäller för villahushåll. Denna typ av insamling ger heller inte utrymme för att väga avfallet.

Ekonomi

Som konstaterats ovan är det inte lagligt att finansiera insamling av förpackningar via renhållningstaxan. Om kommunen ska samla in förpackningar krävs följaktligen annan finansiering. De olika systemen innebär olika kostnader och besparingar som redovisas översiktligt nedan men införande av ett nytt insamlingssystem kommer också kräva att kommunen går in och finansierar insamlingssystemet med skattemedel.

Kostnaderna för ett insamlingssystem med optisk sortering som inkluderar alla hushåll i Uppsala kommun fördelar sig översiktligt enligt följande:

- Investeringskostnad optisk sorteringsanläggning: ca 1000 - 1330 kr per årston som anläggningen dimensioneras för^{4,5}. Detta skulle innebära en investering i Uppsala om ca: 54 till 72 miljoner kronor beroende av hur många fraktioner som ska sorteras ut och baserat på mängden hushållsavfall (exklusive glas) 2010. Om man räknar med en avskrivningskostnad på 10 år, en räntekostnad på 5 % och en investeringskostnad på 63 miljoner kronor blir kapitalkostnaden ca 8 miljoner kronor per år.
- Kostnad för inköp av färgade plastpåsar: 90 kronor per hushåll och år eller ca 9 miljoner kronor per år⁵.
- Till detta kommer löpande driftskostnader för anläggningen som kan uppskattas till ca 165 kr per ton och år eller ca 9 miljoner kronor⁶.

Dessa siffror representerar en grov uppskattning på en investerings- och driftskostnader och det skulle krävas en ordentlig utredning för att få mer tillförlitliga siffror på ekonomi kring optisk sortering.

Kostnaderna för ett insamlingssystem med flerfacksbehållare för villahushåll skulle innebära kostnader för inköp av nya kärl, fordon och viss sorteringsutrustning. Det är svårt att utan en större utredning skatta totalkostnaden för införande av ett insamlingssystem med flerfackskärl. Ett liknande system även för flerbostadshus skulle innebära en ökning av antalet kärl. Detta innebär i ett antal fall innebära omfattande ombyggnationer för fastighetsägarna med där till hörande kostnader.

Ett system med optisk sortering där alla påsar läggs i samma kärl innebär att möjligheten till logistisk planering och effektivitet blir större jämfört med att hämta brännbart, matavfall samt förpackningsfraktionerna var för sig.

Som nämnts tidigare visar plockanalyser att det finns ca 30 % förpackningsmaterial kvar i den brännbara påsen i Uppsala. Om vi skulle se en utveckling i Uppsala vid införandet av fastighetsnära insamling av förpackningar och tidningar, så att mängden som går till förbränning minskar och bara hälften av förpackningsmaterialet skulle finnas kvar i påsen. Då skulle det innebära att ca 5000 ton mindre skulle gå till förbränning jämfört med idag.

Det skulle i så fall innebära en besparing på ca 2,6 miljoner kronor årligen vid en förbränningskostnad på 519 kronor per ton.

Dessutom skulle systemet innebära en intäkt i form av ersättning från producenterna av förpackningar och tidningar. Den intäkten är beroende av kommunens avtal med producenterna men ofta baseras ersättningen på en schablonersättning på ca 23 kronor per anslutet hushåll och år för fraktionerna papper, metall och plast. För insamling av tidningspapper uppgår ersättningsbeloppet till ca 200 kr per ton. För Uppsala kommun innebär det att den totala ersättningen då skulle kunna uppgå till ca 4 miljoner kronor om alla hushåll var anslutna.

Vid införande av sortering av avfall i olikfärgade plastpåsar kan den årliga kostnaden enligt ovan grovt uppskattas till 27 miljoner kronor. De årliga intäkterna och kostnadsbesparingarna kan uppskattas till ca 7 miljoner kronor. Vi har i den här beräkningen inte beaktat eventuella rationaliseringsvinster på grund av förbättrad logistik.

Taxejämförelse

Vid en jämförelse av 290 svenska kommuners renhållningstaxor för insamling av hushållsavfall är Uppsala kommuns avgift per kvadratmeter ca 13 kronor per m² vilket innebär att Uppsala hamnar på plats 29 i undersökningen. Eskilstuna kommun införde nyligen optisk sortering av 6 fraktioner och hamnade 2011 på plats 224 i den jämförande studien med sina 23 kronor per m². Även Södertälje, med optisk sortering i två fraktioner och med viss insamling med flerfackskärl för villahushåll, hamnar långt ner på listan på plats 191 med 22 kronor per m². Det är svårt att dra slutsatser om vad orsaken till de olika taxenivåerna beror på, de kan orsakas av de olika insamlingssystemen men det kan också ha andra orsaker som inte syns i statistiken.

Framtida insamlingssystem

Den 29 augusti 2012 lämnade avfallsutredningen sitt slutbetänkande. Avfallsutredningen föreslår bl.a. att ansvaret för insamling av tidningar och förpackningar överförs till kommunen. Utredaren föreslår samtidigt att producentansvaret ska finnas kvar vilket innebär att producenterna ska ta om hand det material som kommunen samlat in. Förslaget innebär också att producenterna ska täcka kommunens kostnad för insamling av förpackningar. Uppsala Vatten välkomnar utredarens förslag som gör det möjligt att samordna insamlingen av förpackningar med insamlingen av annat avfall.

Ska vi arbeta vidare med flera återvinningsstationer med ett trevligare utseende som sköts på ett bra sätt? Eller ska vi utöka den fastighetsnära insamlingen? Om vi ska utöka den fastighetsnära insamlingen finns ytterligare ett vägval mellan sortering i olikfärgade plastpåsar eller att sorteringen sker i flera fack/kärl direkt vid fastighet. Denna fråga behöver utredas grundligt om avfallsutredningens förslag fastställs i kommande lagstiftning. En annan

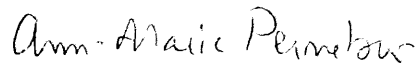
fråga som också behöver utredas är om vi vill låsa fast oss i ett system med plastpåsar för insamling av matavfall? De optiska sorteringsanläggningar som finns idag klarar nämligen inte av att hantera papperspåsar.

Uppsala Vatten ser mycket positivt på att det finns en politisk vilja och ett engagemang kring hur avfallshanteringen i Uppsala ska se ut i framtiden. Det finns en stor möjlighet att påverka inriktning och utveckling av kommunens avfallshantering i samband med det pågående arbetet med att ta fram ett förslag till ny renhållningsordning för Uppsala kommun. Uppsala Vatten ser gärna en bred politisk diskussion kring avfallsfrågor och bjuder härmed in till en diskussion kring hur insamlingssystemen i Uppsala kan utformas. Denna diskussion bör lämpligen föras i samband med arbetet att ta fram en ny renhållningsordning.

Uppsala Vatten och Avfall AB

Kristian P Ljungberg
Styrelseordförande

Ann-Marie Pernebro
Ann-Marie Pernebro
Sekreterare

Referenser

¹ www.ftiab.se

² Sammansättningsanalys på hushållsavfall och därmed jämförligt avfall. Ulf Nordberg. 2010. Institutet för jordbruks- och miljöteknik. Uppsala.

³ RAPPORT U2011:04. Nationell kartläggning av plockanalyser av hushållens kärl- och säckavfall. 2011. Avfall Sverige. ISSN 1103-4092.

⁴ RAPPORT U 2011:19. Hjälpmedel för introduktion av system för insamling av källsorterat matavfall. 2011. Avfall Sverige. ISSN 1103-4092.

⁵ www.optibag.se

⁶ PM angående optisk sortering av avfall från SÖRAB-kommunerna. Ingrid Olsson. 2010. Vallentuna.

⁷ www.nilsholgersson.nu

2012-10-24
KSN-2012-0753
50 3

Utdrag protokoll 2012-10-24

Ärende 2012-0271

§ 71

Motion av Erik Pelling och Bedo Kaplan (båda S) om att göra det lätt att sortera rätt

I ärendet föreligger förslag till yttrande.

Süleyman Anter föreslår annan ordningsföljd av textmassan samt att stycket "Sveriges riksdag ... Uppsala kommuns invånare" ska utgå. Ordförande stöder däremot liggande förslag och ställer de båda förslagen till yttrande under proposition, varvid det liggande förslaget bifalls med acklamation.

Styrelsen beslutar

att godkänna utarbetat förslag till yttrande.

Till beslutat yttrande anmäler såväl Süleyman Anter som Bedo Kaplan avvikande mening.

Justerat den 6 november 2012

Rätt utdraget intygar Ann-Marie Pernebro

Ann-Marie Pernebro

Uppsala Vatten och Avfall AB

Besöksadress	Postadress	Växel	Kundtjänst	Orgnr
Uppsala Business Park	Box 1444	018-727 93 00	018-727 94 00	556025-0051
Rapskatan 7	751 44 Uppsala	Fax	Fax	Hemsida
		018-727 93 10	018-727 94 10	www.uppsalavatten.se
		uppisalavatten@uppisalavatten.se	kundtjanst@uppisalavatten.se	

Pernebro Ann-Marie

Från: Kaplan Bedo <Bedo.Kaplan@vectura.se>
Skickat: den 29 oktober 2012 11:53
Till: Pernebro Ann-Marie; Anter Süleyman
Kopia: tommy.hogstrom@ uppsala.vatten.se
Ämne: Motion
Bifogade filer: Motivering till avvikande mening.docx

Hej!

Bifogar kompletteringar till min avvikande mening.

Jag hade inte Kristians mail adress.

Med Vänlig Hälsning

Bedo Kaplan

Projekt- & Byggledningledning

bedo.kaplan@vectura.se

Direkt: 010-484 55 33

Mobil: 070-252 02 49

Vectura

Box 1733 751 47 Uppsala

Stora torget 4

www.vectura.se

växel: 0771-159159

Motivering till avvikande mening

§ 71 Motion av Erik Pelling och Bedo Kaplan (båda S) om att göra det lätt att sortera rätt. Kostnaden för insamling av förpackningar ligger idag i praktiken hos Uppsala kommuns invånare. Det är Uppsalaborna som får betala den extra avgift som läggs på alla förpackningar i butik och det är Uppsalaborna som får lägga tid och energi på att transportera förpackningarna till närmaste återvinningsstation. Att "närmaste" återvinningsstation" ofta upplevs som skräpig och i flera fall inte ens finns i den egna stadsdelen eller tätorten bidrar säkerligen till det dokumenterade missnöje som finns mot detta insamlingsystem.

Det ligger i Uppsala kommuns och allmänhetens intresse att avfallet hanteras på ett så bra sätt som möjligt. Att så mycket som 30 procent av det Uppsalaborna betalar för att skicka till förbränning består av felsorterade förpackningar och tidningar är inte hållbart. Vad har vi då för åtgärdsplan för att komma till rätta med detta?

Ska Uppsala Vatten AB, som kommunalt bolag i medborgarnas tjänst, acceptera ett system som inte fungerar? Eller ska vi, som när vi införde fastighetsnära hämtning av matavfall trots att lagen inte föreskriver det, se till det enskilda hushållets behov och utforma ett system som gör det så lätt som möjligt att källsortera?

Som påpekas i motionen diskuteras nu en lagändring som ger kommunen det formella ansvaret för insamlingen av allt hushållsavfall – även förpackningar och tidningar. Bakgrunden till det huvudförslag avseende förpackningar och returpapper som avfallsutredningen (SOU 2012:56) lämnade till regeringen i augusti var just att mycket talar för att hushållsavfall ska samlas in fastighetsnära "både för att ge en ökad service till medborgarna och för att därmed öka återvinningen".

Bifall eller avslag på rubricerad motion avgörs av hur man ställer sig till fastighetsnära hämtning som metod för att förbättra och underlätta källsorteringen. Vi välkomnar avfallsutredningens slutsatser och hoppas att regeringen tar till sig utredningens förslag.

Med avfallsutredningen i ryggen borde det kommunala avfallsbolaget i Sveriges fjärde största kommun, i enlighet med motionens förslag, kunna sätta igång det utrednings- och förberedelsearbete som krävs för att utifrån Uppsala kommuns specifika förutsättningar utforma en avfallshantering som är kostnadseffektiv, enkel, begriplig och lättillgänglig för alla Uppsalabor, både i tätort och glesbygd.

Vilket eller vilka tekniska system som ska användas för att underlätta källsorteringen i flerfamiljshus respektive enskilda villor är en fråga som måste utredas. Inspiration kan, som nämns i motionen, hämtas från de frivilliga system som införts i Eskilstuna "2011-årets återvinningskommun 2011" - samt i Södertälje, Helsingborg och ett flertal andra kommuner.

Kommunens eget Uppsalahem AB som framgångsrikt underlättat för hyresgästernas källsortering genom fastighetsnära hämtning av ett stort antal avfallsfraktioner bör också kunna inspirera.

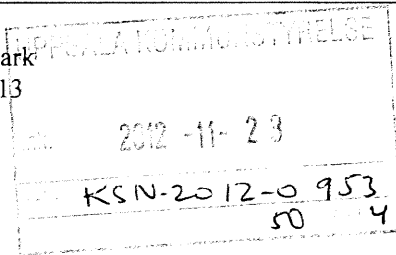
Mot denna bakgrund finns det goda skäl att bifalla motionen från (S) om att göra det lätt att sortera rätt. Ett rimligare alternativ till att avslå motionen hade i alla händelser varit att beakta motionens förslag i arbetet med den nya renhållningsordningen för Uppsala kommun.

Bedo Kaplan

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN

Handläggare
Zahrah Ekmark
018-727 43 13

Datum
2012-11-14

Diarienummer
2012-004761-HS

Till miljö- och hälsoskyddsnämndens
sammanträde den 14 november 2012

Adressat:
Registrator
Kommunledningskontoret

Remiss: Motion av Erik Pelling och Bedo Kaplan (båda S) om att göra det lätt att sortera rätt

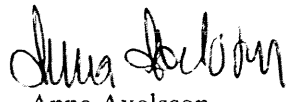
Remiss från kommunledningskontoret, dnr. KSN-2012-0953. Remisstid: 2012-12-02

Förslag till beslut:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att översända nedanstående yttrande till kommunledningskontoret.

För miljö- och hälsoskyddsnämnden

Göran Ågren
ordförande

Anna Axelsson
chef för miljökontoret

Sammanfattning

Remiss har inkommit från Erik Pelling och Bedo Kaplan (båda S) om att göra det lätt att sortera rätt. Motionärerna vill att Uppsala Vatten och Avfall AB ges i uppdrag att utöka den kommunala fastighetsnära insamlingen av förpackningar och papper.

Bakgrund

Motionärerna beskriver en negativ trend som visar att Uppsalabornas sortering av förpackningar minskar, jämfört med landet som helhet där den ökar. I motionen står att dagens insamlingsystem med återvinningsstationer (ÅVS) fungerar dåligt på grund av stora avstånd till närmaste insamlingsställe och på vissa orter saknas återvinningsstation helt. Motionärerna pekar vidare på svårigheten i att hitta platser för nya återvinningsstationer dels då de kräver relativt stora ytor, dels för att de upplevs som skitiga, dåligt fungerande och illaluktande och att de därför inte uppskattas av de närboende. I motionen hänvisas även till en avfallsutredning som under hösten överlämnats till miljöministern och som föreslår att ansvaret för insamling av förpackningar och tidningar läggs över på kommunerna.

Mot bakgrund av detta föreslår motionärerna att Uppsala Vatten ges i uppdrag att införa kommunal fastighetsnära insamling omfattande förpackningar och papper. I motionen finns exempel på att insamlingen ökat då kommunal fastighetsnära insamling införts.

Ansvar enligt lagstiftningen

Det är idag producenterna som har ansvar för att anordna system för insamling av förpackningar. Det finns dock inget som hindrar att andra aktörer (kommunen, fastighetsägare etc.) inför system för insamling. Kommunen ansvarar för insamling och hantering av brännbart och komposterbart avfall.

Insamlingssystemet finansieras genom en avgift på förpackningen som konsumenten betalar direkt i butik. Denna avgift tillfaller producenterna och innebär i dagens system att om kommunen bygger ut fastighetsnära insamling så kommer avgiften fortfarande att gå till producenterna, detta trots att kommunen gör en del av jobbet och får stå för ökade kostnader. Kommunen kan dock ta upp frågan med producenterna om att teckna avtal om ersättning, eftersom en utbyggnad av fastighetsnära insamling kan leda till minskade kostnader för producenterna. En eventuell ökning av kommunens taxa i samband med fastighetsnära hämtning motverkas också av minskade kostnader för hantering och lägre förbränningsavgifter för avfallet som går till förbränning; i Uppsala uppskattas 30 % av det avfall som går till förbränning utgöras av förpackningar som borde källsorteras.

Bedömning

Miljö- och hälsoskydds nämnden ser positivt på ambitionen i motionen och ser liksom motionärerna brister i dagens system. Nämnden anser dock att det inte finns tillräckligt underlag för att avgöra om just *kommunal* fastighetsnära insamling är det system som bör införas, utan vill att Uppsala Vatten ges i uppdrag att utreda alternativen i samband med framtagande av den nya avfallsplanen. Om ovan nämnda avfallsutredning skulle innebära förändringar i kommunens ansvar för insamling av förpackningar och tidningar, kan dock detta uppdrag behöva justeras.

Nämndens erfarenhet från tillsyn av ÅVS är att det är svårt att etablera nya ÅVS då få vill ha en ÅVS intill sin bostad, samtidigt som de ska vara lättillgängliga. Det är även visats sig svårt att hitta rätt nivå på tömningsintervall och städning av ÅVS. Nämnden får ofta in klagomål om överfyllda kärl och skräpiga ÅVS.

Vid tillsynen har vi dock noterat en skillnad på de ÅVS som ligger i anslutning till en återvinningscentral. Uppsala Vatten och Avfall har utarbetat rutiner för att återkoppla till Förpackningsinsamlingen (FTI) då de ser behov av tömning eller städning. Dessa ÅVS kan därmed skötas på ett ur besökarens perspektiv bättre sätt än övriga ÅVS. Ett rimligt antagande är att graden av sortering blir högre om kärlet inte är överfulla. Separata ÅVS har inte samma tillsynsintervall och är därmed svårare att hålla efter.

I ärendet har samråd skett med Carl Hellström, miljö- och hälsoskyddsinspektör.

Bilagor

1. Motion av Erik Pelling och Bedo Kaplan (båda S) om att göra det lätt att sortera rätt

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Datum: 2012-11-14 Sida: 8

§ 115

Ärende nr. 2012-4761

Motion av Erik Pelling och Bedo Kaplan (båda S) om att göra det lätt att sortera rätt

Remiss från kommunledningskontoret, dnr. KSN-2012-0953. Remisstid: 2012-12-02

I ärendet ligger förslag till beslut daterat 2012-10-27 samt ett reviderat förslag från S - V - MP - gruppen.

I S - V - MP - gruppens förslag byts andra stycket, under Ansvar enligt lagstiftningen, ut mot nytt förslag

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt S - V - MP förslaget.

Rafael Waters (S) lämnar tillsammans med Lårus Jónsson (S), Fred Eriksson (S), Ermine Khachatryan (S), Mari Rosenkvist (MP) och Göran Ågren (V) särskilt yttrande i ärendet.

BESLUT:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att översända nedanstående yttrande till kommunledningskontoret.

Sammanfattning

Remiss har inkommit från Erik Pelling och Bedo Kaplan (båda S) om att göra det lätt att sortera rätt. Motionärerna vill att Uppsala Vatten och Avfall AB ges i uppdrag att utöka den kommunala fastighetsnära insamlingen av förpackningar och papper. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ser positivt på ambitionen i motionen och ser liksom motionärerna brister i dagens system. Nämnden anser dock att det inte finns tillräckligt underlag för att avgöra om just *kommunal* fastighetsnära insamling är det system som bör införas. Uppsala Vatten bör i stället ges i uppdrag att utreda alternativen i samband med framtagandet av den nya avfallsplanen.

Bilaga: Miljökontorets utlåtande
Särskilt yttrande från Rafael Waters m. fl.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Särskilt yttrande i ärendet "Remiss: Motion av Erik Pelling och Bedo Kaplan (båda S) om att göra det lätt att sortera rätt"

Från höger till vänster torde det idag finnas en parlamentarisk enighet i att Uppsala ska röra sig i riktning mot en hållbar stad. Hur vi hanterar vårt avfall är en viktig del i ett framtida hållbart Uppsala. Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet är öppna för alla goda förslag med denna målsättning.

Bakgrunden till motionen i fråga är att det redan idag finns övertygande underlag till stöd för en utvecklad fastighetsnära hämtning. Ett kommunalt ansvar för en fungerande fastighetsnära sophämtning är sannolikt en viktig pusselbit i ett hållbart och attraktivt Uppsala.

Fastighetsnära hämtning är en service till medborgarna som förbättrar hushållandet med våra begränsade naturresurser genom en mera framgångsrik insamling av avfallsfraktionerna. Detta har redan visats i de kommuner där fastighetsnära insamling har införts, t.ex. i Eskilstuna och Södertälje. Den statliga avfallsutredningen som nyligen presenterades kommer till samma slutsats - ett kommunalt ansvar för sophantering rekommenderas.

Ett argument som dock förs fram *mot* fastighetsnära hämtning är den "dubbla kostnaden" som konsumenten får betala, dels till Förpacknings & tidningsinsamlingen (FTI) för att säkerställa återvinning av förpackningen, dels till kommunen som går in som mellanhand och styr upp ett dåligt fungerande system. Det är dock viktigt att komma ihåg att fastighetsnära hämtning för hyres- och bostadsrätter har visat sig fungera i många år utan kontroversiella kostnader, och på liknande sätt finns det här entreprenörer som genom avtal med FTI och fastighetsägarna agerar mellanhand. Om detta skriver FTI själv på sin hemsida:

Fastighetens totala kostnad för sophämtning, inkluderat extra kostnader för källsortering via den fastighetsnära insamlingen, blir ofta lägre än kostnaden för sophämtning utan källsortering

och

För fastighetsägaren innebär det i allmänhet både minskade sophämtningskostnader och att de boende kan källsortera på ett bekvämt sätt.

Det här har bland annat kommunala Uppsalahem AB upptäckt och man ser nu till att hyresgästernas sorterade avfall hämtas vid fastigheten. Detta, tillsammans med Eskilstunas och Södertäljes positiva exempel, borde vara nog för att motivera en fastighetsnära hämtning i kommunal regi. 30% av det avfall som går till förbränning i Uppsala är förpackningar som borde ha källsorterats, och eftersom Uppsalaborna betalar en förbränningsavgift innebär också dagens dåligt fungerande sopsorteringsystem en "dubbel kostnad".

När steg mot ett hållbart Uppsala är tydliga, som i detta fallet, finns det ingen anledning att vänta. Det utrednings- och planeringsarbete som krävs för att införa kommunal fastighetsnära hämtning kan utföras inom ramen för arbetet med Uppsalas nya avfallsplan. Vi ser fram emot en avfallsplan med höga ambitioner.

Rafael Waters (S)

Larus Jonsson (S)

Fred Eriksson (S)

Ermine Khachatryan (S)

Mari Rosenkvist (MP)

Göran Ågren (V)

